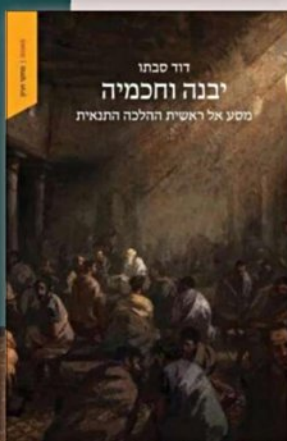

ד"ר הלל גרשוני

שני דורות ודור התנאים

בצירוף מקרים מעניין, בערך באותו זמן שבו יצא ספרו של האב, יצא גם ספרו של הבן, על דור יבנה, דורם של רבן יוחנן בן זכאי, חבריו ותלמידיו. דוד סבתו, מרצה ומורה וכמו אביו בוגר החוג לתלמוד באוניברסיטה העברית, משתמש במיטב כלי מחקר התלמוד כדי לפזר את הערפל מעל אותו דור שבו התגבשה ההלכה התנאית לאחר החורבן. דוד סבתו נזהר שלא להסתמך על הסיפורים המפורסמים בתלמודים, שסופרו מאות שנים אחרי המאורעות ("תנורו של עכנאי", או הסיפור בתחילת בבלי ברכות על רבי יהושע ורבן גמליאל), והוא עושה בעיקר שימוש בתיאורים תנאיים קדומים שהשתמרו בתוספתא, במשנה ובמדרשי ההלכה. המחקר השמרני והזהיר נותן פרי, ומראה גם את השינוי אבל גם את ההמשכיות של דור יבנה ביחס לדור שלפני החורבן, וכמו כן מטיל אור חדש על הסיפורים המאוחרים על אותו דור, ומתברר שהם אכן מעבירים היטב את תמצית תורתם של החכמים והיחסים ביניהם. שני הספרים מהווים תוספת חשובה לארון הספרים של כל בית יהודי, ונברך את המחברים שימשיכו מעיינותיהם לפוץ חוצה, בעוד חיבורים מלומדים שיאירו את עיני הלומדים והקוראים.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין פרק רביעי - מהדורה, פירוש ועיון משווה במקבילות, מאת הרב פרופסור מרדכי סבתו בהשתתפות הרב ד"ר דוד סבתו, מוסד ביאליק: ירושלים תשפ"ה יבנה וחכמיה: מסע אל ראשית ההלכה התנאית, מאת הרב ד"ר דוד סבתו, מאגנס: ירושלים תשפ"ה

שני ספרים מאירי עיניים יצאו השנה, הראשון שיתוף פעולה של אב ובנו והשני של הבן. שניהם חוקרי תלמוד, שניהם מרחיבים ומפיצים לציבור ידע המשלב לימוד אוהב ומחקר מדויק. מהדורת סבתו של סנהדרין פרק רביעי מצטרפת אל שתי קודמותיה, על פרק שני ופרק שלישי, במפעל אדיר ממדים ורב שנים ליצור מהדורה מקיפה של המסכת (כצפוי, העבודה על מהדורת הפרק הראשון כבר התחילה). הרב פרופ' מרדכי סבתו, תושב היישוב, מביא אל הלומד והמעייין נוסח מדויק של המסכת, עם פירוש מקיף ומאיר עיניים, כשבכרך הנוכחי הוא שיתף את בנו, הרב ד"ר דוד סבתו, ביצירת המהדורה והפירוש. מובן שמעתה והלאה מי שירצה ללמוד את הפרק, או נושא כלשהו הקשור לנושאים הנזכרים בפרק, יהיה חייב לעיין במהדורה.